

[Bundvad.]

heds- og uafhængighedskamp har rystet os alle. Indsatsen af sovjetiske styrker var en tydelig demonstration af grænsen for den sameksistenspolitik, som ellers har været et propagandanummer for den hjemlige kommunisme. I samme øjeblik det ungarske folk stillede krav om uafhængighed, ret til neutralitet og frie valg, var grænsen nået. Da truedes de russiske magtpolitiske interesser, og så slog man til.

Den fortsatte udenrigspolitiske usikkerhed og ikke mindst den sørgelige anskuelsesundervisning i Ungarn har kun bestyrket os i en fastholden ved den hovedlinje i vor udenrigspolitik, der finder udtryk i Atlantpagten. Der ændres intet i denne holdning ved det brev, ministerpræsident Bulganin har sendt den danske statsminister. Danmark fører ikke og har ikke ført nogen angrebspolitik. Vor tilslutning til Atlantpagten er tilslutningen til en forsvarsalliance, som ikke truer nogen anden stat. Vi har vor samvittighed i orden.

Det europæiske samarbejde har som bekendt taget en drejning over mod det økonomiske. Vor hele holdning til dette samarbejde har været positiv; det gælder også, når økonomien nu kommer i forgrunden. Vi står over for forskellige planer til dette økonomiske samarbejdes virkeliggørelse. Tiden er endnu ikke inde til at tage standpunkt til, hvorvidt vi skal gå ind i den ene eller den anden af disse planer. Dertil kender vi for få enkeltheder endnu.

Sandsynligheden taler for, at Danmark ikke kan holde sig udenfor, hvis planerne bliver virkeliggjort. Dertil er vort land en for lille økonomisk enhed og vor afhængighed af udenrigshandelen for stor. Men en beslutning om at gå med vil være af meget stor rækkevidde og formentlig i praksis være uigenkaldelig. Derfor må en sådan beslutning træffes efter omhyggelig vurdering af fordele og ulemper. Vi ser derfor med tilfredshed på regeringens bestræbelser for at skaffe så fuldstændige oplysninger om planerne som muligt, således at vi, den dag en

afgørelse skal træffes, kan gøre det med viden om konsekvenserne af vor beslutning, hvad den end må blive.

Så meget er dog sikkert, at vi på forhånd vil være yderst betænkelige ved en løsning på det europæiske økonomiske samarbejde, der udelukker et nærmere samarbejde mellem de nordiske lande. Arbejdet på et forslag om nordisk økonomisk samarbejde skrider fortsat frem, og forhåbentlig vil forslaget ligge klar så betids, at det kan indgå i de samlede overvejelser om det europæiske samarbejde.

Jeg skal ikke gøre bemærkninger om Nordisk Råds arbejde i øvrigt. Jeg regner med, at det nye folketing i sin forretningsorden vil give plads for en særlig debat om rådets anliggender, og det vil vi afvente.

Derimod vil jeg gerne gøre et par bemærkninger om vore hjemlige kommunister. For mig hører sådanne bemærkninger naturligt hjemme i et udenrigspolitisk afsnit af en tale. Vi ved jo, at deres holdning til de skiftende begivenheder er bestemt af, hvad man måtte mene andetsteds end her. Vi husker kommunisternes holdning, da østtyske arbejdere den 17. juni 1953 måtte bøje sig for fremmed våbenmagt. Vi husker kommunisterne under strejkerne i Poznan i Polen, og vi husker særlig deres holdning under begivenhederne i Ungarn.

Da vore hjemlige kommunister naivt troede, at Stalins dybe fald ville medføre en friere stilling for lydlandene i Østeuropa, hed det i en partiudtalelse fra det kommunistiske parti den 30. oktober 1956 med henblik på Ungarn — jeg beder formanden om lov til at bringe et lille citat —:

„Partiet er af den opfattelse, at ethvert folk må have ret til og mulighed for ved egne kræfter i fred at bestemme den samfundsorden, som det vil leve under“.

Altså klart en bekendelse til nationernes selvbestemmelsesret.

Men det holdt ikke så længe. Nogle få dage efter, den 4. november, den sorte søndag, som vi alle husker med gru, marcherede sovjettropper ind i Ungarn og slog,